

Przedmiotowy system oceniania z historii

Dariusz Wyżlic

I Katolickie Liceum Społeczne

31 sierpnia 2011

Spis treści

- 1 I. Zasady ogólne
- 2 II. Zasady oceniania
- 3 Prace pisemne
- 3 Kartkówki
- 4 Sprawdziany
- 5 Stopnie
- 6 Ocena niedostateczna - poprawianie
- 7 Wypowiedź ustna
- 8 Aktywność
- 9 Nieprzygotowanie
- 10 Zeszyt przedmiotowy
- 11 III. Dalsze postanowienia
- 12 IV. Wymagania na poszczególne stopnie
  - Ocena niedostateczna
  - Ocena dopuszczająca
  - Ocena dostateczna
  - Ocena dobra
  - Ocena bardzo dobra
  - Ocena celująca

I. ZASADY OGÓLNE:

- 1.Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania oraz przedstawia uczniom zasady przedmiotowego systemu oceniania.
- 2.Nauczyciel informuje uczniów i rodziców o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.
- 3.Oceny są jawne – zarówno dla ucznia jak i jego rodziców.
- 4.Sprawdzone i ocenione prace kontrolne uczeń (również i rodzic) otrzymuje do wglądu na zasadach określonych przez nauczyciela.
- 5.Oceny klasyfikacyjne ustala się w terminach i skali określonej w Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania.
- 6.Na ocenę semestralną i roczną z historii składa się:
  - wiedza merytoryczna,
  - posługiwanie się terminologią właściwą przedmiotowi,
  - umiejętność uzasadniania, argumentowania,
  - sposób rozwiązywania problemów,
  - kreatywność, umiejętność komunikowania,
  - jasność, precyzyjność wypowiedzi i wykorzystywania wiedzy w nowych sytuacjach poznawczych.

II. Zasady oceniania

II. ZASADY OCENIANIA:

1. Prace pisemne:

- zadania domowe w formie dłuższej wypowiedzi – referatu, opisu, notatki, wypracowania, albo w formie odpowiedzi na postawione pytania – łącznie do 6 prac w roku szkolnym.
- brak zgłoszenia nieodrobionej pracy domowej odkryty przez nauczyciela w czasie lekcji skutkuje oceną niedostateczną.
- wyznaczone przez nauczyciela prace podlegają ocenie.
- przy ocenie pisemnej pracy domowej uwzględnia się: zgodność z tematem pracy, poprawność merytoryczną, zawartość rzeczową, wkład pracy ucznia, spójność językową oraz poprawność ortograficzną.

Kartkówki

2. Kartkówki:

- 5-10 minutowe kartkówki z ostatnich trzech lekcji bieżących – łącznie do pięciu w semestrze;
- kartkówki nie są przez nauczyciela zapowiadane wcześniej i zastępują odpowiedzi ustne uczniów;
- kartkówka może obejmować również materiał pracy domowej
- zgłoszenie nieprzygotowania do lekcji zwalnia ucznia z pisania kartkówki;
- ocena uzyskana z kartkówki wyjątkowo może podlegać poprawie. O tym, która kartkówka może być poprawiona decyduje Nauczyciel.

Sprawdziany

3. Sprawdziany:

- sprawdziany przeprowadza się po zrealizowaniu każdego działu programowego i obejmują one partię materiału składającą się na zakres danego działu programowego;
- - sprawdzian powinien być zapowiedziany, co najmniej tydzień przed terminem przeprowadzenia i poprzedzony lekcją powtórzeniową;
- uczeń zawsze wie ile może otrzymać punktów i za co przy ocenie danego sprawdzianu;
- w przypadku nie pisania sprawdzianu, bez względu na przyczyny, uczeń ma obowiązek napisać go w określonym przez nauczyciela terminie, jeśli tego nie zrobi, jest to równoznaczne z oceną niedostateczną;
- w przypadku nieobecności nauczyciela w dniu sprawdzianu, termin zostanie uzgodniony ponownie, ale bez konieczności tygodniowego wyprzedzenia;
- termin podania wyników sprawdzianu nie powinien przekraczać dwóch tygodni od czasu jego przeprowadzenia;
- na koniec semestru nie przewiduje się końcowego sprawdzianu zaliczeniowego;
- prace pisemne (w tym kartkówki i sprawdziany) są punktowane zgodnie z WSO.

Stopnie

Stopnie szkolne oblicza się według następującej skali procentowej w stosunku do ilości wszystkich, możliwych do uzyskania punktów:

- 0% - 29% - niedostateczny
- 30% - 50% - dopuszczający
- 51% - 70% - dostateczny
- 71% - 90% - dobry
- 91% - 100% - bardzo dobry
- bardzo dobry + dodatkowe zad. - celujący

Ocena niedostateczna - poprawianie

Uczeń, który otrzymał ze sprawdzianu ocenę niedostateczną ma prawo do jej poprawy w ciągu pierwszego tygodnia od oddania przez nauczyciela ocenianych prac.

Przypadki szczególne

W uzasadnionych przypadkach (na przykład choroba lub badania lekarskie) należy poprawić ocenę niedostateczną w maksymalnym terminie dwóch tygodni od momentu oddania prac uczniom. Pierwsza ocena, to jest niedostateczna, jest odnotowana w dzienniku obok poprawianej i obydwie są brane pod uwagę przy ustalaniu oceny śródrocznej i rocznej.

Poprawa sprawdzianu odbywa się tylko raz w formie pisemnej lub ustnej.

Wypowiedź ustna

4. Wypowiedź ustna:

- uczeń powinien przynajmniej raz w semestrze uczestniczyć w tej formie sprawdzania wiadomości i umiejętności;
- w odpowiedzi ustnej ucznia ocenie podlega zawartość merytoryczna wypowiedzi, posługiwanie się terminologią przedmiotową, kompozycja logiczna i spójność rozwiązania, umiejętność uzasadniania i argumentowania, formułowania myśli, wyrażania sądów i opinii,
- jasność i precyzyjność wypowiedzi, poprawność językowa;
- wypowiedź ustna ucznia na lekcji dotyczy materiału z trzech ostatnich lekcji;
- wystawiona ocena powinna być krótko uzasadniona przez nauczyciela;
- ocena z odpowiedzi ustnej ucznia nie podlega poprawie.

Aktywność

5. Aktywność ucznia na lekcji:

- uczeń ma obowiązek aktywnie uczestniczyć w lekcjach i angażować się we wszelkie czynności edukacyjne podejmowane na zajęciach przedmiotowych;
- za aktywne uczestniczenie w lekcji – zgłaszanie się do odpowiedzi, kreatywną pracę w grupie zadaniowej, zgłaszanie pomysłów i rozwiązań postawionych problemów uczeń może otrzymać nawet ocenę bardzo dobry wpisana do dziennika.
- brak jakiegokolwiek pracy ucznia na lekcji, pomimo kontroli i zwracania uwagi przez nauczyciela oraz niewykonanie żadnego ćwiczenia i zadania może skutkować oceną niedostateczną wpisana w danej lekcji do dziennika.

Nieprzygotowanie

6. Nieprzygotowanie do lekcji:

- - uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania dwa razy w ciągu semestru (raz na ćwiartkę),
- - zgłoszenie nieprzygotowania obejmuje nie tylko brak opanowania wiadomości z ostatnich trzech lekcji, ale również brak zadania domowego, oraz brak wymaganych pomocy naukowych (podręcznik, zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń, lub inne wymagane na dane zajęcia pomoce na przykład mapy, artykuły prasowe i inne);
- - nieprzygotowanie do lekcji należy zgłaszać na początku zajęć lekcyjnych, tuż po przerwie i przywitaniu się nauczyciela z klasą – nie jest wymagane wtedy podanie przyczyny nieprzygotowania;
- - w przypadku, kiedy uczeń nie jest przygotowany do zajęć, a nie zgłosił tego faktu, otrzymuje ocenę niedostateczną z wpisem do dziennika; - w przypadkach uzasadnionych, na przykład długiej choroby, potwierdzonej zwolnieniem lekarskim na piśmie, uczeń zgłasza brak przygotowania do lekcji i wówczas nie odnotowuje się tego nieprzygotowania jako kolejnego, ani też jeśli jest to trzecie już nieprzygotowanie nie skutkuje to oceną niedostateczną. W takich wypadkach uczeń ma jednak obowiązek uzupełnić braki wiedzy i notatki w zeszycie w możliwie szybkim czasie.

Zeszyt przedmiotowy

7. Zeszyt przedmiotowy:

- uczeń ma obowiązek posiadania zeszytu przedmiotowego na każdej lekcji historii i prowadzenia go systematycznie;
- sprawdzanie zeszytów przedmiotowych na ocenę odbywa się dwa razy w roku szkolnym, na koniec każdego semestru,
- przy ocenie zeszytu przedmiotowego uwzględnia się: kompletność, systematyczność i czytelność prowadzenia notatek, estetykę zeszytu,
- nauczyciel może dokonać kontroli zeszytu przedmiotowego ucznia w każdym czasie, stwierdzone rażące braki w zeszycie skutkują oceną niedostateczną z wpisem do dziennika.

III. DALSZE POSTANOWIENIA

1. Każdej z wymienionych form sprawdzania wiadomości i umiejętności ucznia powinna odpowiadać jedna ocena cząstkowa w dzienniku.
2. Sprawdzanie osiągnięć i postępów ucznia w nauce cechuje: obiektywizm, jawność, indywidualizacja, konsekwencja i systematyczność.
3. Uczeń jest zobowiązany do posiadania podręcznika i zeszytu przedmiotowego oraz ew. zeszytu ćwiczeń na każdej lekcji przedmiotu.
4. Uczeń ma prawo do dodatkowej oceny za wykonane prace nadobowiązkowe i nadprogramowe.
5. Uczeń ma prawo do nieoceniania po dłuższej, usprawiedliwionej na piśmie nieobecności.
6. Uczeń ma prawo żądać od nauczyciela uzasadnienia otrzymanej oceny, w razie wątpliwości i niejasności.
7. Nauczyciel w wyznaczonym terminie udziela rodzicom informacji o ocenach bieżących i postępach ucznia w nauce.

OCENA NIEDOSTATECZNA

- Uczeń nie opanował wiedzy i umiejętności w stopniu koniecznym, pozwalającym na kontynuację nauki na wyższym szczeblu, nie jest w stanie kontynuować nauki w klasie programowo wyższej. Nie rozumie podstawowych wiadomości, ujętych w planie wynikowym, myli je. Nie jest w stanie nawet przy pomocy nauczyciela rozwiązać problemu o elementarnym stopniu trudności. Nie opanował najważniejszych dat, pojęć, wydarzeń, nazwisk i innych podstawowych faktów. Myli elementarne fakty i zjawiska. Nie potrafi poprawnie lokalizować w czasie i przestrzeni historycznej wydarzeń i procesów historycznych.
- Ma poważne trudności w samodzielnym posługiwaniu się podstawowymi źródłami informacji historycznej. Nie zna przyczyn ani skutków wydarzeń omawianych zjawisk. W wypowiedzi ustnej lub pisemnej przedstawia jedynie nieliczne fakty dotyczące tematu, z błędami i bez porządku chronologicznego. W niewielkim stopniu i z błędami określa ramy czasowo-przestrzenne poszczególnych tematów. W większości błędnie prezentuje związki i zależności pomiędzy opisywanymi faktami i zjawiskami. Posługuje się bardzo nielicznymi terminami historycznymi, często błędnie. Formułuje nieliczne i niepoprawne wnioski. Poważną trudność sprawia mu analiza tekstu źródłowego i udzielenie odpowiedzi na pytania do tekstu. Wypowiedzi ustne i pisemne są nieudolne i nie spełniają wymogów kompozycyjnych i językowych.
- Zeszyt przedmiotowy prowadzi bardzo niesystematycznie, ma duże luki w materiale lekcyjnym i zadaniach domowych. Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń, na lekcjach jest bierny. W ciągu roku szkolnego wykazuje frekwencję niższą niż 50%. Pomimo działań wspomagających ze strony nauczyciela nie spełnia kryteriów oceny dopuszczającej.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

- Uczeń ma poważne braki w wiedzy i umiejętnościach przedmiotowych, ale przyswoił je w stopniu nieco poniżej wymagań programowych, z tego powodu nie jest w stanie samodzielnie rozwiązywać nawet prostych zadań o niewielkim stopniu trudności, nie jest w stanie samodzielnie pracować i aktywnie uczestniczyć w zajęciach. Spore braki wiedzy w zakresie podstawy programowej nie uniemożliwiają mu jednak dalszej edukacji przedmiotowej w klasie programowo wyższej i nie przekraczają możliwości uzyskania podstawowej wiedzy w ciągu dalszej nauki w szkole. Przedstawia, w czasie prezentacji ustnej lub pisemnej, mniej niż połowę wymaganej przy danym temacie wiedzy, popełniając przy tym znaczną ilość błędów.
- Prezentowany przez ucznia zasób wiedzy jest dosyć chaotyczny, mało uporządkowany i rzadko uwzględniający hierarchię ważności zjawisk i procesów. Częściowo trafnie określa ramy czasowo – przestrzenne tematów lokalizując fakty i zjawiska w czasie i przestrzeni historycznej. Uczeń potrafi określić kolejność chronologiczną głównych wydarzeń, nanosi daty i wydarzenia na oś czasu przy wydatnej pomocy nauczyciela. Lokuje na mapie tylko miejsca ważnych, przełomowych wydarzeń. W znikomym sposób wyjaśnia związki i relacje między faktami, zjawiskami i procesami historycznymi. Formułuje bardzo ograniczone wnioski. Wypowiedź ucznia jest nieuporządkowana, niepełna i w ponad połowie błędna, wypowiedzi pisemne zawierają liczne błędy językowe i ortograficzne.
- Podejmowana przez ucznia na lekcjach analiza tekstów źródłowych jest najczęściej niepełna, błędna i mało uporządkowana. Uczeń posiada duże braki w zeszycie przedmiotowym. Prace domowe ucznia są często niestaranne i nieprzemyślane. Uczeń sporadycznie wypowiada się. Jedynie przy aktywnej i częstej pomocy nauczyciela rozwiązuje problemy typowe o niewielkim stopniu trudności. Jego frekwencja na lekcjach jest wprawdzie niska, ale w przeważającej mierze usprawiedliwiona.

OCENA DOSTATECZNA

- Uczeń opanował wiadomości podstawowe ujęte w planie wynikowym na poziomie nieprzekraczającym wymagań zawartych w podstawie programowej. Dysponuje niepełną wiedzą określoną programem nauczania, ale nie uniemożliwia mu to dalszej edukacji przedmiotowej w klasie programowo wyższej. Opanował najważniejsze wiadomości i umiejętności, ale zapamiętywanie treści dominuje u niego nad ich rozumieniem. W obrębie poszczególnych tematów sygnalizuje około połowy wymaganych zagadnień.
- W czasie wypowiedzi ustnych i pisemnych przedstawia materiał rzeczowy w większości uporządkowany pod względem tematycznym, zachowując hierarchię ważności rozpatrywanych faktów i zjawisk oraz porządek chronologiczny. Przedstawia, w czasie prezentacji swej wiedzy, około połowy wymaganej przy temacie faktografii, nie popełniając przy tym znacznej ilości błędów.
- Trafnie określa ramy czasowo – przestrzenne tematów lokalizując fakty i zjawiska w czasie i przestrzeni historycznej. Potrafi określić kolejność chronologiczną głównych wydarzeń. Nanosi daty i wydarzenia na oś czasu przy pomocy nauczyciela. Ma dosyć dobrą orientację na mapie, ale samodzielnie lokuje na mapie jedynie miejsca ważnych wydarzeń. W ograniczonym stopniu prezentuje relacje i związki między faktami, zjawiskami i procesami historycznymi.

OCENA DOSTATECZNA - CIĄG DALSZY

- Dostrzega, w wąskim zakresie, zależności i związku przyczynowo- skutkowe pomiędzy zjawiskami z historii powszechnej i historii Polski. Posługuje się poprawnie terminologią historyczną i faktografią mieszczącą się w minimum programowym. Formułuje samodzielnie mało uporządkowane wnioski, chociaż w większości poprawne, ale często bez odpowiedniego uzasadnienia. Analiza tekstów źródłowych jest u niego pełna, uporządkowana tematycznie i chronologicznie, wykonywana samodzielnie i zawiera jedynie nieliczne błędy rzeczowe.
- Wykazuje znajomość najczęściej występujących i wykorzystywanych na lekcjach źródeł – umie je rozróżnić pod względem formy i treści oraz wykorzystać jako źródło informacji historycznej z instrukcją i pod kierunkiem nauczyciela. Wypowiedzi ustne i pisemne rzadko są chaotyczne i zawierają nieliczne błędy językowe. Nazywa problemy o średnim stopniu trudności i stawia do nich pytania. Prace domowe często są staranne i przemyślane i w przeważającej mierze pozostają w związku z tematem zadania.
- W zeszycie przedmiotowym nie ma rażących braków, prowadzi go systematycznie Jest raczej mało aktywny na zajęciach, nie angażuje się szczególnie w proces dydaktyczny na lekcjach, sporadycznie wypowiada się z własnej inicjatywy, chyba, że jest do tego zachęcany przez nauczyciela. Ma przeciętną frekwencję na lekcjach, ale zawsze usprawiedliwioną.

OCENA DOBRA

- Uczeń opanował wiadomości z zakresu podstawowego i ponadpodstawowego objęte programem nauczania w sposób zadowalający. Ma wprawdzie niewielkie braki w zakresie wiedzy, ale udziela prawidłowych odpowiedzi naprowadzających na właściwy tok myślenia i poprawnie rozwiązuje zadania o pewnym stopniu trudności i wymagające opanowania umiejętności przewidzianych programem. Prawidłowo rozumie, dostrzega podobieństwa i różnice.
- W czasie odpowiedzi ustnych i pisemnych przedstawia materiał rzeczowy uporządkowany pod względem tematycznym, zachowując niemal całkowicie hierarchię ważności danych faktów, zjawisk i procesów oraz porządek chronologiczny tematów i czyni to niemal bezbłędnie. Potrafi samodzielnie i precyzyjnie określić ramy czasowo przestrzenne danego zagadnienia czy zjawiska, lokalizując je w czasie i przestrzeni historycznej. Przedstawia zdecydowaną większość wymaganej faktografii, bez poważniejszych błędów. Poprawnie stosuje większość pojęć i terminologii przedmiotowej wymaganej przy danych tematach, pomijając jedynie jednostkowe pojęcia.
- Dostrzega i opisuje poprawnie zależności i związki przyczynowo – skutkowe między różnymi faktami, zjawiskami i procesami historycznymi, również pomiędzy zjawiskami z zakresu historii powszechnej i historii Polski. Formułuje, z nielicznym błędami, prawidłowe wnioski częściowe i ogólne. Jego ocena wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych nie budzi większych zastrzeżeń, ale częściowo jest stereotypowa i emocjonalna.

OCENA DOBRA - CIĄG DALSZY

- Podejmowana przez ucznia i wykonywana samodzielnie analiza tekstów źródłowych zawiera jedynie nieliczne jednostkowe błędy rzeczowe, jest w większości kompletna, uporządkowana tematycznie i chronologicznie.
- Czytanie różnego rodzaju tekstów źródłowych ze zrozumieniem, pod kątem sformułowanych do tekstu pytań, nie stwarza uczniowi większego problemu- dokonuje właściwej selekcji informacji. Typowe zadania teoretyczne i praktyczne rozwiązuje całkowicie samodzielnie. Nabyte umiejętności przedmiotowe potrafi stosować w sytuacjach problemowych.
- Rozumie związki przyczynowo – skutkowe występujące w życiu społecznym, gospodarczym i politycznym. Wiadomości nie tylko zapamiętuje, ale też je rozumie. Wiedzę czerpie nie tylko z podręcznika, ale także z innych źródeł informacji (literatura popularnonaukowa, Internet, prasa codzienna i inne).
Jego prace pisemne domowe są zawsze związane z tematem, zawierają własne przemyślenia i wnioski i nie posiadają błędów merytorycznych.
- Uczeń jest aktywny w klasie, chętnie zabiera głos w dyskusji, zgodnie współpracuje w grupie.
- Ma starannie i systematycznie prowadzony zeszyt przedmiotowy.
- Posiada wysoką frekwencję na lekcjach – systematycznie uczęszcza na zajęcia z historii.

OCENA BARDZO DOBRA:

- Uczeń w pełni przyswoił sobie wiadomości podstawowe i ponadpodstawowe objęte podstawą programową. Właściwie stosuje zdobyte umiejętności i wiedzę. Posługuje się odpowiednim słownictwem. Samodzielnie podaje odpowiedzi, ocenia fakty, procesy i zjawiska rzeczywistości społeczno- politycznej. Samodzielnie również rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne. Samodzielnie analizuje teksty źródłowe dokonując prawidłowej interpretacji wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych i oceniając ich wiarygodność i przydatność.
- Potrafi integrować wiedzę z różnych źródeł informacji historycznej w czasie swoich wypowiedzi ustnych i pisemnych. Potrafi korelować swą wiedzę historyczną z wiedzą z pokrewnych przedmiotów (język polski, wiedza o kulturze, wiedza o społeczeństwie, geografia). Ma bardzo dobrą orientację we współczesnej rzeczywistości politycznej i społeczno - gospodarczej Polski i świata.
- Wykazuje pełną i rzetelną znajomość poznanej faktografii, a wypowiedzi ustne i pisemne są bogate w treści, fakty, opinie i oceny, bez błędów językowych i ortograficznych i integrują wiedzę uzyskaną z różnych źródeł informacji. Podejmuje próby twórczego rozwijania własnych uzdolnień. Samodzielnie i poprawnie interpretuje dane statystyczne, wykresy i mapy. Samodzielnie wyciąga wnioski, formułuje problemy i pytania. Prezentuje na forum klasy własne sądy i opinie uzasadniając je za pomocą trafnych argumentów w toku dyskusji. Jest bardzo aktywny na lekcjach, organizuje pracę w grupie. Starannie wykonuje zadania domowe i dodatkowe (np. gromadzi materiał regionalny, opracowuje referaty, biogramy). Chętnie angażuje się w różnego rodzaju konkursy przedmiotowe. Posiada wzorowo prowadzony zeszyt przedmiotowy.

OCENA CELUJĄCA:

- Uczeń posiada wiedzę wykraczającą wyraźnie poza podstawy programowe. Jego zasób wiedzy i umiejętności świadczy o wyraźnych i sprecyzowanych uzdolnieniach humanistycznych.
- Systematycznie pracuje nad pogłębianiem wiedzy historycznej i rozwijaniem własnych uzdolnień i zainteresowań - samodzielnie zdobywa dalszą wiedzę. Czynnie uczestniczy w lekcjach, prezentuje dociekliwość podczas rozwiązywania problemów historycznych, formułując własne sądy i opinie na podstawie znacznej wiedzy faktograficznej, a także w oparciu o odpowiednie teksty źródłowe.
- Dokonuje pełnej oceny zjawisk, procesów i faktów w oparciu o szeroki zasób informacji zdobytych ze źródeł poza podręcznikiem. Umiejętnie wykorzystuje wiedzę z innych przedmiotów – języka polskiego czy geografii. Biegłe rozwiązuje podane do przemyślenia problemy teoretyczne i praktyczne. Proponuje własne, niekonwencjonalne i nietypowe rozwiązania. Starannie wykonuje dodatkowe zadania – referaty, biogramy, artykuły.
- Współpracuje z nauczycielem w przygotowywaniu zajęć opartych na twórczym rozwiązywaniu problemów. Samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia. Wzorowo prowadzi zeszyt przedmiotowy. Uczestniczy w olimpiadach i konkursach przedmiotowych i osiąga w nich sukcesy.